

Izazov „novog normalnog“: Uskladiti primanja s troškovima?

28. STUDENOGA 2022.

Pexels

„Novo normalno“, sintagma je koja posljednje dvije godine opisuje gotovo svaki segment ljudskoga života. Ne samo da se o njoj priča već ju svakodnevno živimo, a možemo ju promatrati s više aspekata kako privatnih, tako i poslovnih. Epidemija korona virusa koja je obuhvatila cijeli svijet pa tako i Hrvatsku uzrokovala je snažan udar na gospodarstvo. Nakon niza provedenih mjera kako bi se očuvalo u prvom redu ljudsko zdravlje, a zatim i spasila radna mjesta te ekonomija u cjelini, uslijedila je još jedna kriza. Rat u Ukrajini.

I dok nam se na prvu činilo da nemamo ništa s time, kotač se zavrtio, a gospodarske i socijalne posljedice odrazile su se ponovno na cijeli svijet. Danas ponovno živimo u „novom normalnom“. Normalno je da su cijene apsolutno svega skočile u nebo, a plaće, nažalost, većinom ostale iste. Sasvim logično nameće se novi izazov i novo pitanje: kako uskladiti primanja s troškovima? Iako sada za sve krivimo rat u Ukrajini, istraživanja pokazuju da su cijene pojedinih roba i usluga počele rasti i prije ruske invazije na Ukrajinu koja je samo dodatno potaknula nagli skok cijena. Tome u prilog govori i činjenica da u posljednje vrijeme cijene energenata i sirovina padaju, no inflacija je i dalje tu!

OPĆI PORAST CIJENA PREHRAMBENIH PROIZVODA

Baš u vrijeme pisanja ovoga članka, u redakciju nam pristižu rezultati istraživanja koje je za Ja TRGOVAC proveo Ivan Junaković, voditelj prodaje za Hrvatsku i BiH u agenciji NielsenIQ, a vezano za kretanje cijena 150 najvažnijih kategorija namirnica i ostalih svakodnevnih potrepština u proteklih godinu dana (listopad 2021. – rujna 2022.). – Uvjerljivo najveći skok cijene bilježe – ulja (+37%).

U razredu „30%+“ još su brašno (+34%) i šećer (31%). Mlijeko je skuplje 29%, smrznuto meso i mesni proizvodi 25%, a sirevi 21% te prerađeno voće (marmelade, pekmezi i kompoti) 20%. Od važnijih namirnica prehrambenih proizvoda tjestenine, kao i maslaci i margarin prosječno su skuplji 19%, sirni namazi 18%, hrenovke i tost 17%, svježe meso i jaja 16%, kava i jogurt 15%.

Od neprehrane britvice i brijači skuplji su 24%, kuhinjski ručnici 21%, toaletni papir i deterdženti za ručno pranje suđa 17%, omekšivači 16%, deterdženti za pranje rublja 14%, a dezodoransi 12%. Polovica svih kategorija bilježi rast cijena veći od 10% ove godine – stoji u priopćenju koje nas navodi na razmišljanje kako se prilagoditi takvim poskupljenjima? Odgovor se nameće sam po sebi, a to je – pametno upravljanje financijama!

PEXELS

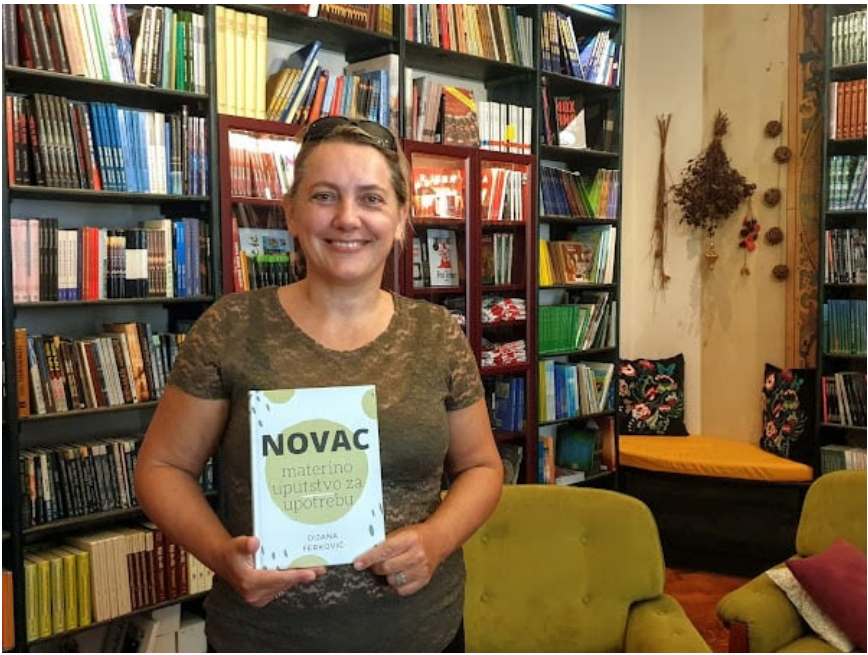
FINANCIJE NA ZANIMLJIV NAČIN

U moru visokih cijena i različitih trendova koje sa sobom nosi moderno doba, najveću vrijednost i najveću cijenu ipak zadržava dobro staro znanje u kombinaciji s iskustvom! Ono se ne može kupiti, nitko vam ga ne može oduzeti i s njim možete apsolutno sve. Pa čak, koliko god se to naizgled činilo nemogućim, i pametno upravljati financijama u ovakvim, u najmanju ruku, izazovnim vremenima. Znanje se prvenstveno stječe kroz obrazovanje, no ne uvijek i ne nužno. Osobito su nedostaci vidljivi u području financijske pismenosti i upravljanju osobnim financijama, drugim riječima teško da će vas netko u školi naučiti kako pametno voditi svoj kućni budžet.

Upravo to potvrđuje nam naša sugovornica, inače magistrica ekonomskih znanosti i financijska savjetnica, Dijana Ferković.

– Iako sam se educirala u području ekonomije, financija i marketinga dugi niz godina, tj. magistrica sam ekonomskih znanosti što znači da sam završila fakultet po starom sustavu 4 + 2 godine, što bi bio ekvivalent današnjem doktoratu, mogu posvjedočiti da me moje obrazovanje apsolutno nije pripremio za mudro upravljanje vlastitim financijama. Iako smo tijekom studija učili cijeli niz pojmova (makroekonomija, mikroekonomija, statistika, analize računa dobiti i gubitka poduzeća, i sl.) sve to nije ni najmanje doprinijelo mom većem znanju o mojim osobnim financijama, niti nas se u školi priprema kako da mi uspijemo sa svojim novcem – ispričala nam je te dodala kako je na temelju svoga iskustva odlučila napisati knjigu o novcu. Iako je knjiga „NOVAC – materino uputstvo za upotrebu“ prvenstveno bila namijenjena njezinoj djeci, kao zanimljivo i poučno štivo prepoznali su je i ostali.

– Uvidjevši da su moja djeca, tinejdžeri, nespremni za život koji ih očekuje te da nemaju dovoljno znanja o novcu i osobnim financijama, odlučila sam da naprosto neću dozvoliti da krenu u život bez da im to znanje na kvalitetan način prenesem. Željela sam ovu temu (novac i financije) koja je se obično prenosi na vrlo dosadan, suhoparan i nezanimljiv način, prenijeti jednostavnim rječnikom, čak zabavno, mlađim generacijama, kako bih prenijela sve znanje koje sam ja stekla u svojih 46 godina života. Knjiga pokriva apsolutno sve teme koje su potrebne kako bi neka osoba uspjela u životu s osobnim financijama. To su teme poput: potrošnje, štednje, zarade, investiranja, darovanja... Pokriva i neke šire teme poput pojmova o novcu, bankarstvu, računima, pronalasku kvalitetnog posla i sl – ističe Dijana koja smatra da se znanje iz područja financija može postići, no sve ovisi o pojedincu. Kao važnu stavku za kvalitetno upravljanje osobnim financijama, uz znanje dodaje i ponašanje koje određuje naš uspjeh u financijama.

SAVJETI ZA USPJEH

Kako bismo odgovorili na zahtjeve koje pred nas stavlja „novo normalno“, upitali smo ju kako u doba općih poskupljenja i visoke inflacije, uskladiti troškove s primanjima? Odgovore koje nam je dala saželi smo u nekoliko konkretnih savjeta koje donosimo u nastavku:

- 1. Nikad ne trošite više od onog što zarađujete**
- 2. Izrađujte svoj mjesečni obiteljski proračun**
- 3. Proračun izrađujte zajednički, kao članovi jednog zajedničkog obiteljskog tima**
- 4. Nastojte uvijek predvidjeti barem 10 do 15% svojih prihoda za štednju i investiranje**
- 5. Izbjegavajte zaduživanje jer život bez dugova je život slobode** – istaknula je Ferković te dodala da je za uspješan život potrebno osvijestiti sve ono na čemu smo trenutno zahvalni.

Iako se usklađivanje troškova života s primanjima u današnje vrijeme čini gotovo nemogućim, uz financijsko znanje, dobru organizaciju i pametno upravljanje kućnim budžetom, ipak je moguće!

(www.icv.hr, Ivana Vidas, foto: Pexels, ustupljena fotografija)

Članak je napisan u okviru programa poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije. Dio je cjeline „Financijska pismenost: test na kojem često padamo“